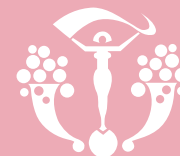

PLUGGPARADOXEN

– OM UNGAS STUDIEVAL & YRKESUTBILDNINGARNAS
OFÖRTJÄNTA RYKTE

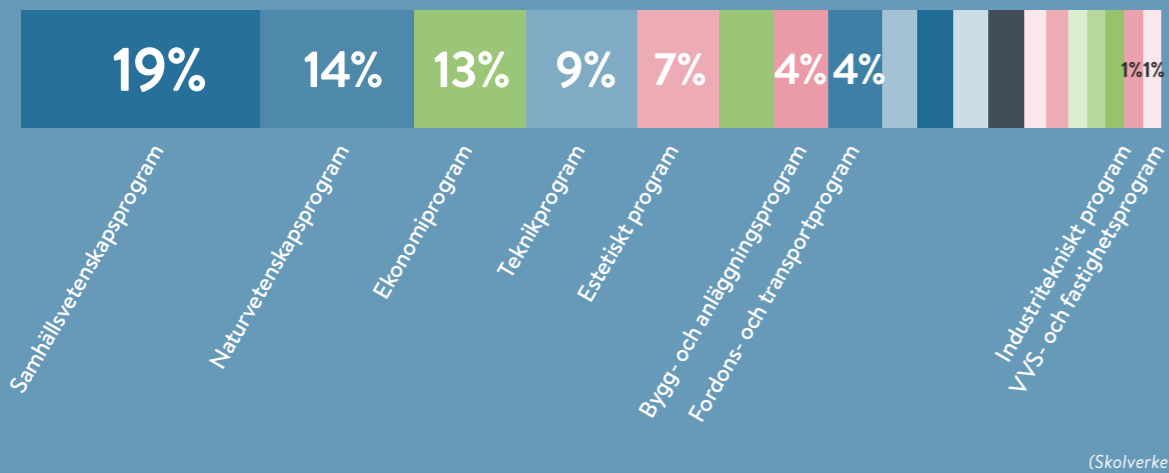

TILLSAMMANS GÖR VI VÄSTSVERIGE STARKARE

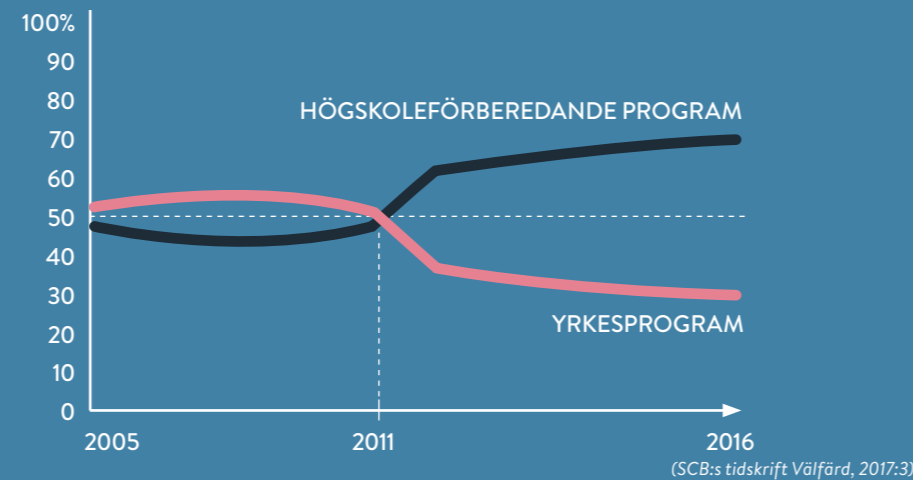

VÄSTSVENSKA
HANDELSKAMMAREN

ELEVER INSKRIVNA PÅ GYMNASIET (nationella program)

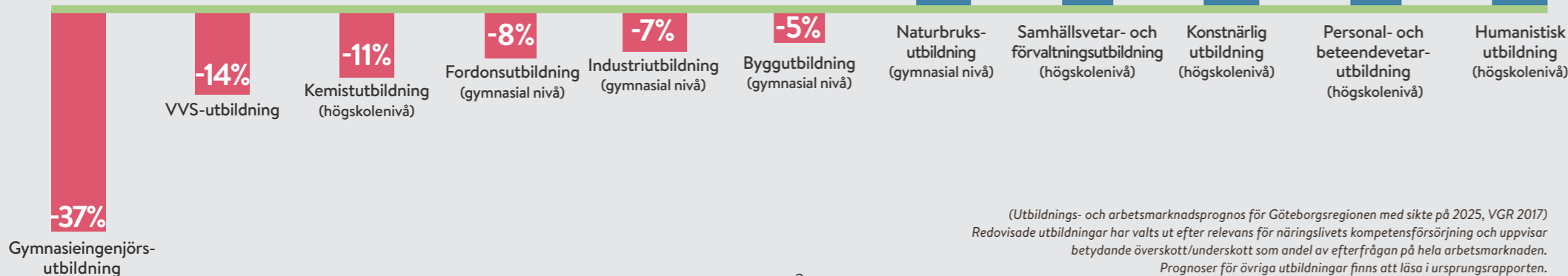

MINSKNING AV ANDEL SOM SÖKER YRKESPROGRAM

UTBILDNINGSPROGNOS I GÖTEBORGSREGIONEN 2025

■ **UNDERSKOTT** på utbildad kompetens
■ **ÖVERSKOTT** på utbildad kompetens

DETTA ÄR PLUGGPADOXEN

UNGA VILL HELST ARBETA INOM NÄRINGSLIVET

...men de läser inte utbildningar som leder till jobben som näringslivet främst behöver

FLER UNGA KAN TÄNKA SIG ATT GÅ EN YRKESUTBILDNING

...men få söker sig till dem

BILDEN AV FRAMTIDA JOBB AVGÖR VAD UNGA LÄSER

...men många vet inte vilka yrken som det kommer behövas mer eller mindre av i framtiden

INLEDNING

Kompetensförsörjning blir en allt mer angelägen fråga för näringslivet. För att hålla jämna steg med ökad produktion och ny teknologi behövs ny kompetens, men jakten på den är svår. Att locka och behålla kunniga medarbetare är den utmaning som västsvenska chefer och ledare rankar som tuffast i sitt arbete under kommande år, enligt vår medlemsundersökning Ledarkollen (2017).

BRIST PÅ YRKESUTBILDADE

Särskilt stort är idag behovet av yrkesutbildad kompetens. När vi med hjälp av uppgifter från Västra Götalandsregionen spanar in i framtiden så är det fortfarande underskottet på yrkesutbildade som sticker ut mest. Störst överskott förväntas det bli på högskoleutbildade inom humaniora, konst, samhällsvetenskap och förvaltning. Efterfrågan på

civilingenjörer beräknas till år 2025 vara fem gånger högre än på samhällsvetare, hur stort underskottet blir är svårbestämt, varför det heller inte redovisas.

YRKESUTBILDNINGARNA VÄLJS BORT

Samtidigt ser vi hur unga i allt större utsträckning väljer bort yrkesprogrammen på gymnasiet till förmån för de högskoleförberedande. Sedan 2005 har yrkesprogrammen tappat nästan var tredje elev. Sveriges största gymnasieprogram är idag samhällsprogrammet och det femte största är estetprogrammet. Ämnesområden som leder till yrken där det redan idag råder stor konkurrens om jobben och där arbetsmarknaden beräknas vara mättad också i framtiden. Vad grundar de unga sina studie- och

yrkesval på? Hur mycket vet de om arbetsmarknaden? Vad tänker de egentligen om yrkesutbildningarna? Det har vi undersökt tillsammans med analysföretaget Ungdomsbarometern genom att fråga 15 994 ungdomar och 542 studie- och yrkesvägledare, vars svar sammanställts i den här rapporten.

EN VÄCKARKLOCKA FÖR NÄRINGSLIVET

Resultatet visar att det behövs ny politik för att fler ska vilja läsa en yrkesutbildning. Men det bör också ses som en väckarklocka för oss i näringslivet. Vi har misslyckats med att visa på vilka jobb- och utbildningsmöjligheter som väntar efter avslutad yrkesutbildning.

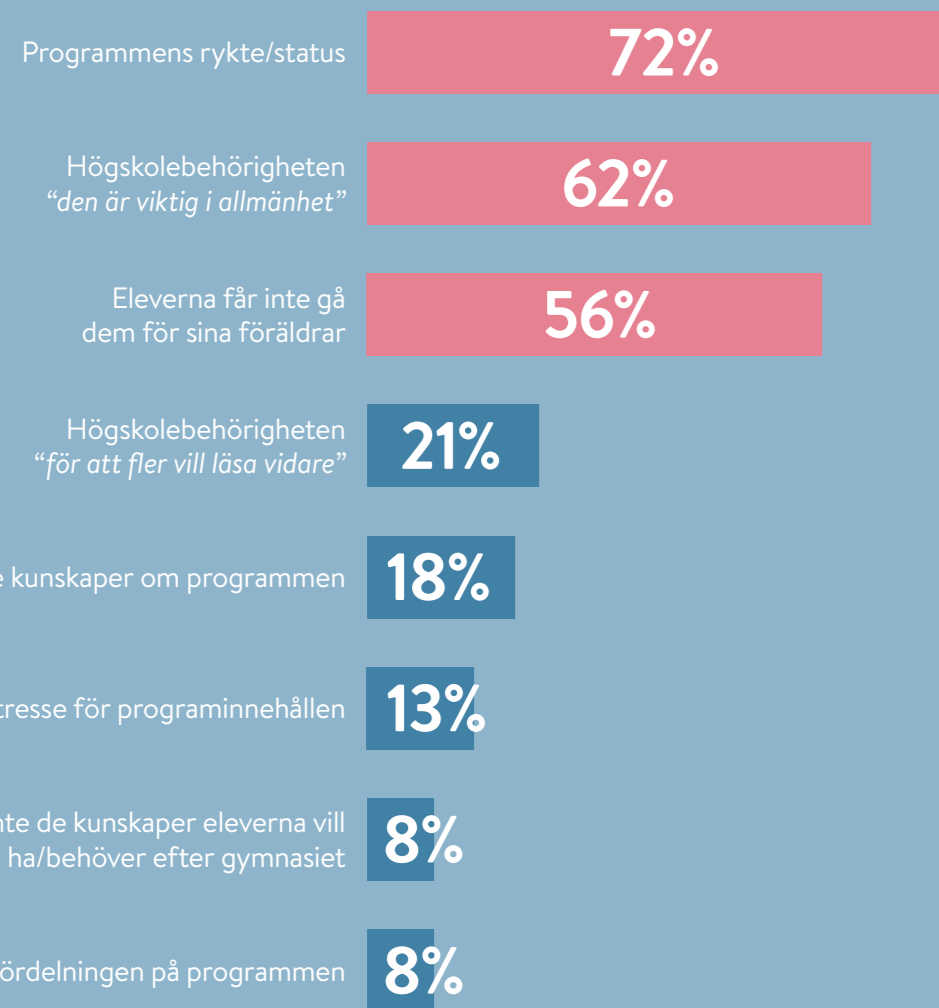
För att tydliggöra möjligheterna måste vi öka vårt engagemang i skolan, erbjuda fler

praoplatser och ta emot fler lärlingar. Men vi behöver också möta och motbevisa de fördomar som finns om vilka jobb som väntar efter avslutad yrkesutbildning.

Såklart vill vi på Handelskammaren dra vårt strå till stacken. Under senhösten 2017 gick vi därför ut till våra medlemmar och frågade dem om vilka möjligheter som yrkesutbildade medarbetare har i deras verksamheter. Svaren från över hundra arbetsgivare kan du läsa från sidan tolv och framåt. Kanske kommer du bli överraskad. För i ärlighetens namn, har själv koll på vad dessa framtidsyrken kan erbjuda? Trevlig läsning!

Åsa Vikner
Rapportförfattare &
ansvarig kompetensförsörjning
Johan Trouvé, Vd

VARFÖR SÖKTRYCKET TILL YRKESPROGRAMMEN MINSKAT ENLIGT STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDARNA

ÅTERINFÖRD HÖGSKOLEBEHÖRIGHET EFTERFRÅGAS AV UNGDOMARNA

Bör automatisk högskolebehörighet på yrkesprogrammen återinföras?

■ JA ■ VET EJ ■ NEJ

1 av 2

HAR INGET UTBYTTE AV KONTAKTEN MED STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDAREN INFÖR GYMNASIEVALET

HUR HAR VI HAMNAT HÄR?

Det finns flera anledningar till yrkesprogrammets låga attraktionskraft och de är både av politisk och kulturell karaktär. Men två anledningar som särskilt sticker ut är borttagen högskolebehörighet* och brister i studie- och yrkesvägledningen.

ORO FÖR STÄNGDA DÖRRAR

Borttagen högskolebehörighet anges av de tillfrågade studie- och yrkesvägledarna som ett viktigt skäl till yrkesprogrammets minskade söktryck. I en värld med oändliga valmöjligheter uppskattas inga stängda dörrar. Det blir tydligt då de flesta ungdomarna är positiva till återinförd högskolebehörighet på yrkesprogrammen, endast två av tio är negativa och övriga är osäkra.

Andra anledningar till det låga söktrycket enligt studie- och yrkesvägledarna är att yrkesprogrammen förknippas med låg status samt att unga inte tillåts gå dem för sina föräldrar. Som en naturlig konsekvens av det minskade antalet sökande har antag-

ningskraven till många yrkesprogram sänkts. Det har medfört en statusförsämring som förstärkt den negativa trenden. Föräldrarnas inverkan på de ungas studieval återspeglas också i resultaten. En studie från Svenskt Näringsliv bekräftar att många direkt avråder sina barn att söka till ett yrkesprogram då de förknippar dem med begränsade valmöjligheter.

Endast en av tio studie- och yrkesvägledare tror att det låga söktrycket beror på högstadieelevers ointresse för innehållet på yrkesprogrammen eller att eleverna inte anser sig behöva kunskapen i framtiden.

OTILLRÄCKLIG STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Att få till sig information inför viktiga val i livet är avgörande för hur utfallet blir. Men studie- och yrkesvägledningen i skolan, som ska bringa klarhet hos eleven inför valet, lämnar mycket att önska. Hälften av de tillfrågade ungdomarna uppger att de haft

en negativ erfarenhet av kontakten med studie- och yrkesvägledaren eller upplever likgiltighet inför den. Bäst fungerar studie- och yrkesvägledningen på mindre orter och på landsbygden där det finns fler gränsöverskridande kontaktytor. Där svarar 24 procent fler elever att de haft en ganska eller mycket bra upplevelse av kontakten med studie- och yrkesvägledaren jämfört med i storstäder. Två av fem ungdomar känner inte till inom vilka yrkesområden behovet av framtida arbetskraft är stort respektive litet. Bland de som uppger att de har koll anser tre av fyra att de anpassar sina studieval därefter.

FYSISK INFORMATION GER MEST

Den unga generationen kallas ibland digitala infödingar på grund av det utbredda användandet av digitala verktyg och sociala medier, men i gymnasievalet väger den fysiska informationsinhämtningen fortfarande tyngst. Bäst information inför valet till gymnasieskola upplever eleverna sig ha fått

41%

Har INTE koll på vilka yrken och utbildningar som det kommer att behövas mer av i framtiden

*I samband med gymnasie-reformen 2011 togs de kurser som krävs för fortsatta högskolestudier bort från yrkesprogrammets kärnämnen och blev istället ett frivilligt tillval för eleven.

GYMNASIEVALET

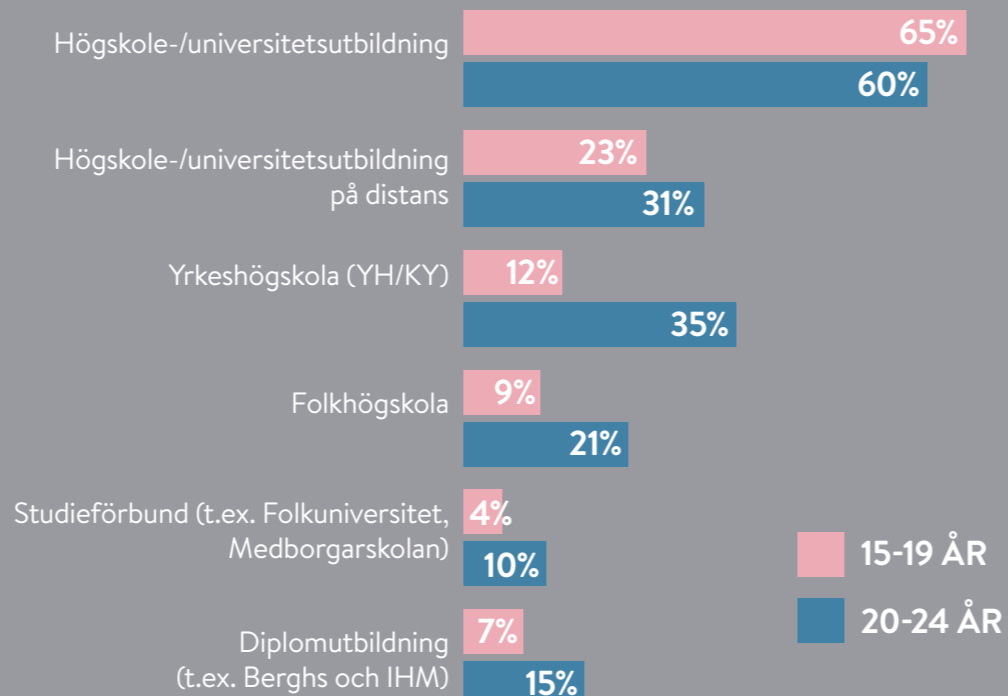
VÄLJER GYMNASIEPROGRAM
EFTER INTRESSE

VÄLJER GYMNASIEPROGRAM EFTER BILDEN
AV FRAMTIDA JOBBMÖJLIGHETER

HÖGRE UTBILDNING

Andel unga som kan tänka sig läsa:

15-19 ÅR

20-24 ÅR

ANLEDNINGAR TILL ATT LÄSA VIDARE

1.

Bli mer attraktiv på arbetsmarknaden

2.

Krävs för att kunna få mitt drömjobb/det yrke jag siktar på

3.

Kunna få hög lön

Kan tänka sig att läsa
lärlingsutbildning

39%

Andel som söker en
lärlingsutbildning

3%

LÄRLINGSUTBILDNING

(Skolverket 2017)

Högstadiel elever som antagligen
kommer att välja ett
yrkesprogram i Västsverige

37%

Andel som söker ett
yrkesprogram i
Göteborgsregionen

26%

YRKESPROGRAM

(GR Utbildning 2017)

SÅ HÄR TÄNKER UNGDOMARNA

Prestationen i skolan är viktig för nästan alla ungdomar och syftet med slitet är tydligt – man vill bli så attraktiv som möjligt på arbetsmarknaden och kunna landa drömjobbet.

HJÄRTAT FÄLLER AVGÖRANDET

Merparten av ungdomarna styr sitt gymnasieval efter ämnen som intresserar dem och efter bilden av vilka jobb utbildningen leder fram till. Anledningarna till vidare studier är främst för att bli mer attraktiv på arbetsmarknaden, för att kunna få sitt drömjobb och för att öka sin konkurrenskraft. Men det blir problematiskt då kännedomen om vilka jobb som faktiskt efterfrågas på marknaden är ofullständig hos många. Av de som uppger

att de inte har koll på framtida jobbutsikter skulle en av tre gärna vilja veta mer. Den kunskapsörsten borde tas bättre tillvara av vuxenvärlden både i och utanför skolan. Tjejer och utrikesfödda tycker i högre utsträckning att det är viktigt att gå en utbildning som ställer höga krav och de fokuserar mer på framtida jobb i sina val än vad killar gör.

GENERALISTUTBILDNINGAR MEST POPULÄRA

Merparten av de tillfrågade är inställda på att läsa ett högskoleförberedande program på gymnasiet och att läsa vidare på högskola eller universitet efter gymnasieexamen. Men så finns det de som också är intresserade av att gå en annan väg. Nedbrutet på regional

nivå säger sig 36 procent av de västsvenska högstadiel eleverna inställda på att välja ett yrkesprogram. När vi jämför den siffran med de som faktiskt valde att söka till ett yrkesprogram i Göteborgsregionen i höstas (2017) så är den siffran nästan elva procentenheter lägre. På nationell nivå kan hela 39 procent av högstadie- och gymnasieungdomarna tänka sig att läsa en lärlingsutbildning. Skulle de få lön via en så kallad lärlingsanställning ökar siffran till 57 procent. När vi tittar på andelen gymnasieelever som sökte en lärlingsutbildning i år så är det endast 3 procent. När det väl kommer till kritan verkar det alltså som om man inte vill riskera att stänga några dörrar inför framtiden och istället väljer en generalistutbildning.

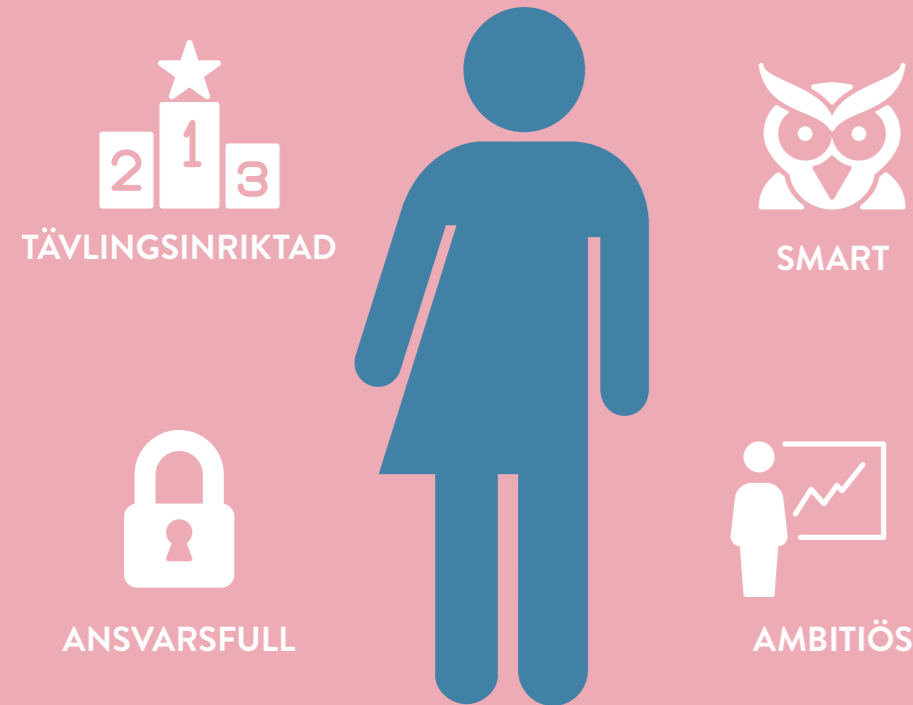
Resultatet bevisar också studie- och yrkesvägledarnas tes att det inte primärt är ungas intresse för yrkesutbildningar som brister utan något annat som gör att de i slutändan inte söker sig till dem.

ÄLDRE MER INTRESSERADE AV YRKESUTBILDNINGAR

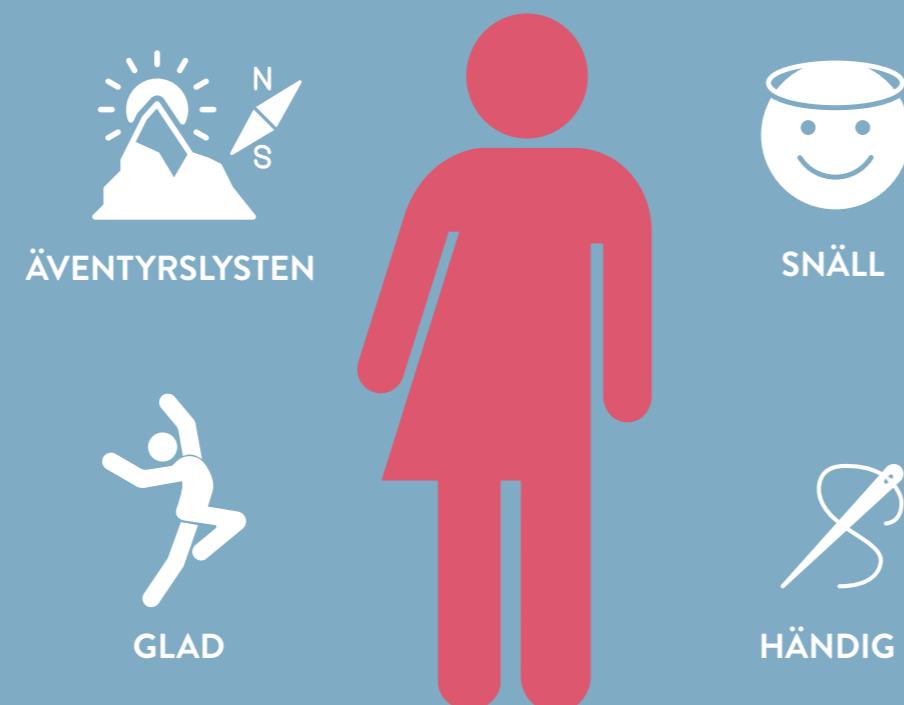
Ju högre upp i åldrarna vi kommer desto större är intresset att söka en yrkehögskola, 35 procent av 20 till 24-åringarna kan tänka sig att studera på Yrkehögskolan.

EGENSKAPER SOM BESKRIVER MIG BÄST

KOMMER ANTAGLIGEN ATT VÄLJA ETT HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

KOMMER ANTAGLIGEN ATT VÄLJA ETT YRKESPROGRAM

KARAKTÄRSDRAG STYR FRAMTIDSVAL

Individuella egenskaper formar intresset, som tillsammans med bilden av framtida jobbmöjligheter avgör ungas studie och yrkesval. Men vad händer när informationen om hur och var man kan få utlopp för sitt intresse brister?

VILL MATCHA EGENSKAPER MED UTBILDNING OCH JOBB

När de unga får svara på frågan om vilka egenskaper som beskriver dem bäst svarar de som tänker välja ett högskoleförberedande program i högre utsträckning att de är smarta, ambitiösa, sportiga och ansvars-

fulla än vad de som kommer att välja ett yrkesprogram gör. De beskriver sig istället mer som glada, äventyrslystna, snälla och händiga.

Studier från analysföretaget Universum har visat att den unga generationen i större omfattning än tidigare väljer arbetsgivare som matchar deras personlighet. Att unga som väljer ett högskoleförberedande program ser sig som mer smarta, ambitiösa och ansvarsfulla än andra innebär att de inte tror att de kan få utväxling av dessa egenska-

per hos en arbetsgivare i ett jobb efter en yrkesutbildning. För att fler unga ska söka sig till yrkesutbildningar behöver arbetsgivare visa att dessa egenskaper även eftertraktas i de jobb som väntar efter avslutad yrkesutbildning.

YRKESELEVER MER INTRESSESTYRDA?

Inför gymnasievalet tänker 8 av 10 blivande elever på ett yrkesprogram att det viktigaste är att gå ett program som intresserar dem. Motsvarande siffra för blivande

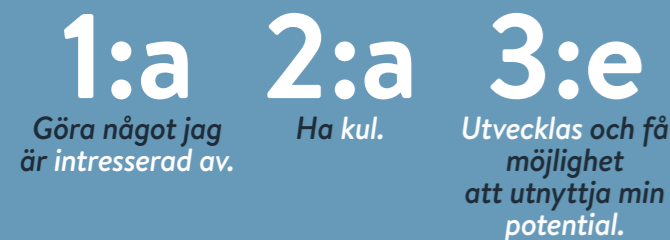
studenter på ett högskoleförberedande program är 6 av 10. En förklaring till det skulle kunna vara att de som väljer ett yrkesprogram drivs av ett starkare intresse som gör att de vågar avgränsa sitt utbildningsval. Det som till slut avgör valet för blivande yrkeselever uppges vara möjligheten att kunna få jobb direkt efter gymnasiet. Avgörande för blivande högskoleelever är att gå ett program som ger många valmöjligheter efter gymnasiet och kunskaper de tror sig behöva i framtiden.

UNGAS ÖNSKEMÅL

HÄR VILL DE JOBBA

VIKTIGAST I ARBETSLIVET

CHEFENS STÖRSTA UTMANING

4 av 5

Locka och behålla kompetens

HUR VÄNDER VI TRENDEN?

Ansvar för att fler unga ska få upp ögonen för yrkesutbildningarna och de jobb som väntar efter examen är delat. Med en ökad förståelse för vad som ligger bakom ungas studieval definierar vi några områden där vi anser att insatser skulle ge störst effekt.

POLITIKERNAS ANSVAR

Vår undersökning visar att högstadie- och gymnasieelever inte har tillräckligt med kännedom om arbetsmarknaden för att göra välgrundade val inför framtiden. Det behövs fler studie- och yrkesvägledare i skolan och mer resurser till området. Det behövs också en bättre mätning och uppföljning av studie- och yrkesvägledningen som sedan några år

tillbaka är hela skolans ansvar och ska utföras av rektorer och lärare.

För att höja yrkesutbildningarnas status behövs stora satsningar på allt från lokaler och utrustning till lärare. Undersökningen visar också på den enorma potential som skulle finnas i ett utbyggt lärlingssystem. Inte minst för att fånga upp en del av de 35 000 elever som årligen inte fullföljer sin gymnasieutbildning till studenten.

NÄRINGSLIVETS ANSVAR

Det minskade söktrycket till yrkesutbildningarna måste också ses som ett underkännande av näringslivets arbete med att nå ut

till unga. Vi kan bidra till att ändra trenden genom en större närvaro i skolan, genom att erbjuda praoplatser och ta emot lärlingar. Men det handlar också om att möta och motbevisa fördomarna som finns om vilka jobb som väntar efter avslutad yrkesutbildning, såväl gymnasial som eftergymnasial.

ATT MÖTA UNGAS ÖNSKEMÅL

I rapporten Livskarriäristerna - om millenniegenerationen på arbetsplatsen (2017) frågade vi den unga generationen om deras förhoppningar och önskemål inför arbetslivet. De flesta unga angav att de vill jobba i näringslivet och med något som de är intresserade av. På drömarbetsplatsen vill de ha kul

och få möjlighet att utvecklas och utnyttja sin potential.

Det är vägledande för hur vi i näringslivet måste forma eller omforma yrkesroller för att attrahera och behålla unga medarbetare. Och som vi kommer se i andra delen av Pluggparadoxen, där 114 arbetsgivare berättar om yrkesutbildade medarbetares möjligheter hos dem, har många redan kommit långt i det arbetet.

PLUGGP PARADOXEN DEL 2

– ARBETSGIVARNAS PERSPEKTIV

Hur ser jobben ut efter yrkesexamen? Vi ställde frågan till våra medlemsföretag.

HÄR FINNS MÖJLIGHETERNA!

SAMHÄLLSUTVECKLING. BRA LÖN. INTERNATIONELL ARBETSMILJÖ. MÖJLIGHETEN ATT PÅVERKA SIN VARDAG

Det och mycket annat kan du som yrkesutbildad få i jobbet hos någon av de 114 västsvenska arbetsgivare som har svarat på frågor om vilka möjligheter yrkesutbildade medarbetare har i deras verksamheter. Vi tar även del av tre yrkesutbildade personers resa i karriären. Vår förhoppning är att denna sammanställning ska visa på bredden och väcka nyfikenhet för jobb efter yrkesexamen.

Det finns en rad program, utbildningar och inriktningar inom kategorin yrkesutbildningar på gymnasiet och Yrkeshögskolan. Vår undersökning är kvalitativ och gör inte anspråk på att ge en heltäckande bild av möjligheterna inom enskilda ämnesområden, men en indikation om framtidsmöjligheter efter yrkesexamen.

EN STOR BREDD AV JOBB

Flest yrkesutbildade arbetar hos de svarande arbetsgivarna inom teknik, tillverkning, drift och underhåll följt av bygg, anläggning och fastighet. Andra arbetar inom administration

och försäljning, data & IT samt inom välfärden. Det reflekterar vart behovet av arbetskraft i Västsverige är som störst - arbetsgivare som verkar inom branscher där det råder stor efterfrågan på arbetskraft har haft en större benägenhet att medverka i undersökningen.

LÖN OCH LÖNEUTVECKLING

Den genomsnittliga ingångslönen för en gymnasialt yrkesutbildad person efter erhållet gesällbrev är 24 000 kronor och 27 000 kronor för en eftergymnasialt yrkesutbildad person. Ingångslönen varierar mycket beroende

på arbetsgivare, men generellt ligger ingångslönerna något lägre för anställda inom hotell och restaurang, logistik och drift och underhåll, i spannet mellan 20 000 och 24 000 kronor. I det högre spannet från 24 000 kronor och uppåt tenderar arbeten inom bygg, teknik och IT ligga. Det är också en stor spridning vad gäller löneutveckling efter fem år i arbetet. IT, sälj och teknik är områden som karaktäriseras av högre löneutveckling. Lägre löneutveckling noteras för chaufförer, elektriker och anställda inom hotell och restaurang.

STOR BREDD AV JOBB

Det här jobbar yrkesutbildade med hos de svarande arbetsgivarna

Administratör, affärsstrateg, anläggningsarbetare, automationsingenjörer, beredningstekniker, besiktningsman, betongtekniker, bim, brandman, byggingenjör, byggnadsantikvarie, byggnadsarbetare, byggnadssmed, camberedare, chaufför, cnc-operatör, datatekniker, designers, direktoris, distributionselektriker, driftoperatör, drifttekniker, ekonom, elektriker, elektronikmontör, elevassistent, elingenjör, fastighetsförvaltare, fastighetsingenjör, fastighetsskötare, fastighetstekniker, filmarbetare, fordonsselektiker, fordonstekniker, fritidsledare, förbättringstekniker, förrådstekniker, grafiker, hotell- och restaurangpersonal, hovmästare, hydrauliktekniker, hygienstekniker, industrioperatör, informatör, inköpare, installatör, instrumenttekniker, it tekniker, it-programmerare, järnvägsprojektör, kommunikatör, konstruktör, kvalitetsingenjör, kvalitetstekniker, kylinstallatör, kyltekniker, lagerarbetare, logistiker, låsmästare, marknadsförare, maskinoperatör, maskintekniker, materialhanterare, montör, måltidsbiträden, mättekniker, nc-operatörer, parkeringsvakt, pedagog, processoperatör, processtekniker, produktionstekniker, programmerare, projektledare, receptionist, resekonsult, serveringspersonal, servicetekniker, sjuksköterska, sjöfartstekniker, slöjdlärare, snickare, sommelier, speditör, ställningsarbetare, svetsare, systemtekniker, systemutvecklare, säkerhetskontrollant, säljare, sömmerska, testare, textilinköpare, truckförare, underhållstekniker, undersköterska, ventilationsmontör, verktygsmakare, verktygstekniker, vindkraftstekniker, visionstekniker, vvs-tekniker och värmebehandlare.

GENOMSnittlig IngÅngslÖn

24 000 kr
för gymnasialt
yrkesutbildade

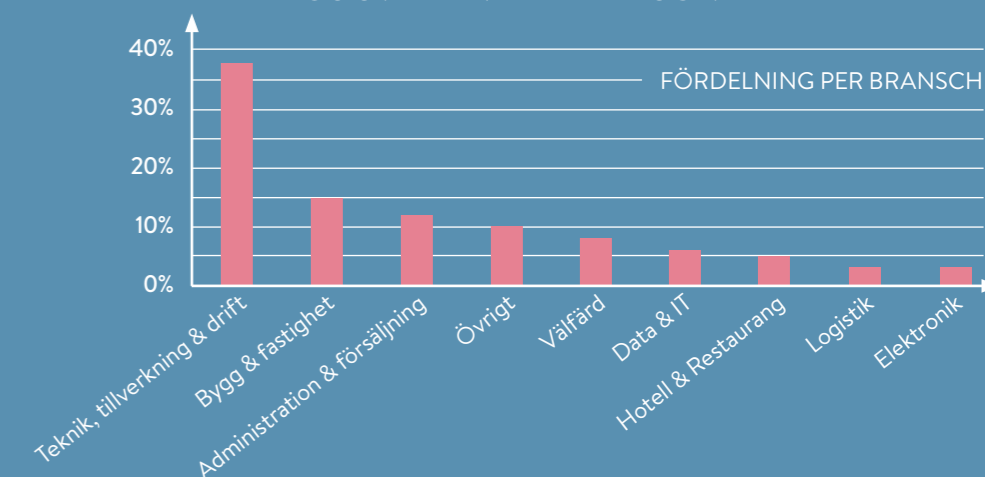
27 000 kr
för eftergymnasialt
yrkesutbildade

STOR SPRIDNING I LÖNEUTVECKLING

2-40%

Så mycket varierar löneutvecklingen för yrkesutbildade efter fem år i jobbet.

HÄR JOBBAR DE YRKESUTBILDAD E MEDARBETARNA HOS SVARANDE ARBETSGIVARE

MÖJLIGA KARRIÄRVÄGAR

ARBETSLEDARE	PRODUKTIONSLEDARE
ENHETSCHEF	PRODUKTUTVECKLARE
FÖRSÄLJNINGSLIDARE	PROJEKTLEDARE
KUNDANSVARIG	SPECIALIST
KVALITETSANSVARIG	STRATEG
MARKNADSUTVECKLARE	TEAMLEDARROLL
PLATSCHEF	TEKNISK SPECIALIST

”

”Vi är en internationell koncern med möjligheter att jobba med andra fabriker och även att utvecklas inom organisationen inom produktionsledning och kvalitet.”

”Vi rekryterar gärna ledare från de egna leden, produktionsledare och produktionschef är de senaste internrekryteringarna.”

”

MIN JOBBRESA

ERIC GRAHN, 35 ÅR, VVS MONTÖR PÅ VVS-TEKNIK/BRAVIDA

Vad är det bästa med ditt jobb?

Det är kreativt och du får leverera egna lösningar. Det är också estetiskt, när du gör badrumsinstallationer måste det vara snyggt. Jag tycker om att jobba med något som ger resultat på en gång.

Det är också ett jobb som gett dig intressanta möjligheter, du har varit utomlands?

Ja, nyligen var jag i Indien på studiebesök tillsammans med Wateraid som Bravida samarbetar med. Vi var i byar, i slumområden och på sjukhus och tittade på hur de jobbar med att lösa vatten- och avloppsfrågor

JOSEFIN EKLUND, 22 ÅR, UNDERHÅLLSTEKNIKER PÅ VOLVO CARS KAROSSFABRIK

Vad är det bästa med ditt jobb?

Att det är varierat. Förutom att jag hjälper till när produktionen får problem så gör jag också olika former av underhåll och kontroll av utrustningen, så att allt fungerar bra. Det är olika saker varje dag.

Du läste ett yrkesprogram på gymnasiet, hur kom det sig?

Jag är intresserad av teknik och när GTG hade öppet hus så var jag där och jag tyckte att det kändes som en intressant utbildning och en bra skola. Bland de som gick i min klass var det flera inklusive mig själv som började jobba direkt, men det var också många som valde att plugga vidare på till exempel Chalmers.

RIKARD TORÉN, 25 ÅR, ELEKTRIKER OCH ÄGARE FUSURA, TJÄNSTEFÖRETAG INOM ELINSTALLATION OCH BETONG

Vad är det bästa med ditt jobb?

Jag älskar utmaningar och det är det verkligen att driva eget företag. Man måste få in uppdrag och se till att hela genomförandet blir bra. Sen tjänar man bra också. Det bästa med att vara elektriker är problemlösningen och att allt är logiskt.

Hur ser framtiden ut?

I dag har vi en anställd, nu vill vi växa och bredda vårt tjänsteerbjudande. Inom elektronik finns det många områden som man kan jobba vidare inom också, exempelvis hög ström, svag ström, larm, tele och konstruktion.

DET BÄSTA MED JOBBET

Ju större ord, desto vanligare förekommande i arbetsgivarnas fritextsvar på frågan vad det bästa med att jobba hos dem är.

INTERNATIONELLT OMVÄXLANDE
FANTASTISKA KOLLEGOR SJÄLVSTÄNDIGHET
STORT ENGAGEMANG
UTVECKLING MILJÖ KAMRATSKAP
FLEXIBELT GÖRA SKILLNAD
KORTA BESLUTSVÄGAR
INTRESSANTA ARBETSUPPGIFTER
SPÄNNANDE PRODUKTER
MÖJLIGHETER
HÖGT I TAK
PÅVERKA
ANSVAR
DELAKTIGHET

KARRIÄRMÖJLIGHETER PÅ HÖJDEN OCH BREDDEN

Som tidigare avsnitt i Pluggparadoxen visar finns det en oro för att yrkesutbildningar begränsar valmöjligheterna. Men när vi frågar arbetsgivarna är det tydligt att det finns många och varierande karriärvägar för yrkesutbildade.

Vanligast är att stiga till någon form av chefs- eller specialistroll. Mer specifikt är arbetsledare, produktionsledare, produktutvecklare och projektledare de vanligast förekommande karriärstegen. Något som också speglar överrepresentationen av svarande arbetsgivare inom industri och tillverkning.

I övrigt anger arbetsgivarna att möjliga framtida yrkesroller är teamledare, strateg, försäljningsledare, kundansvarig, marknadsutvecklare och platschef.

Många arbetsgivare verkar inom större koncerner och erbjuder också internationella utvecklingsmöjligheter.

INDIVIDEN SÄTTER GRÄNSERNA

Något som förenar de flesta arbetsgivarna, oavsett bransch, är att det är individen själv som sätter gränserna för hur långt man vill nå. Verksamheter av det mindre slaget har dock svårare att erbjuda en tydlig karriärutveckling.

ANPASSNING TILL UNGAS ÖNSKEMÅL I ARBETSLIVET

Arbetsgivarna har tagit åt sig av den unga generationens nya krav på arbetslivet. Det märks när de svarar på frågan om vad som är bäst med att jobba hos just dem. Många anger goda utvecklingsmöjligheter, utrymme att forma arbetet efter egna intressen och frihet under ansvar i arbetet. Vilket rimmar väl med vad den unga generationen vill ha ut av ett jobb, enligt vår undersökning Livskarriärsterna (2017). Det sociala klimatet på arbetsplatsen lyfts också av många som det bästa med att jobba hos dem. Här beskrivs aspekter som att det är högt i tak och en god teamkänsla. Något som många också väljer att poängtera är

variationen på arbetsuppgifter, en omväxlande vardag tillsammans med möjligheten att jobba med den senaste tekniken.

Flera arbetsgivare nämner även det goda syftet med slutprodukten och att medarbetare gör skillnad för samhället genom arbetet.

För mindre verksamheter anges korta beslutsvägar, platta organisationer och möjligheten att påverka som positiva aspekter av jobbet.

ARBETET FORTSÄTTER!

VÄSTSVENSKA
HANDELSKAMMAREN

Västsvenska Handelskammaren arbetar kontinuerligt för att stärka möjligheterna till en bättre kompetensförsörjning för våra medlemmar. Läs mer på vår hemsida om hur vi motiverar unga i matematik eller hur vi stärker tillgången av yrkesutbildade genom initiativet Svensk Gymnasielärling. Kanske är du också nyfiken på hur vi kan hjälpa dig att hantera generationskrockar på arbetsplatsen, attrahera ingenjörer från Bangalore eller kemister från Lund?

VÄLKOMMEN ATT TA KONTAKT!

www.vastsvenskahandelskammaren.se

TACK FÖR ATT NI DELTOG I UNDERSÖKNINGEN

BYGGNADSAKTIEBOLAGET TORNSTADEN, ABF GÖTEBORG VUXENUTBILDNING AB, ABIGO MEDICAL, ACOBIAFLUX, ADWISE CONSULTING, AH AUTOMATION AB, ALE EL EKONOMISK FÖRENING, AMADA SWEDEN AB, ANVA KSG, AP&T PRESSES, APS DRIFT OCH UNDERHÅLL AB, ARTINOVA SPECIALITY PAPERS AB, AUTOKAROSS I FLOBY, AUTOKAROSS RESCUE SYSTEMS, AWESOME GROUP AB, BALA AGRI AB, BENGT DAHLGREN, BIVAB, BLOMDAHL'S MEKANISKA, BOMEK VERKSTADS AB, BOREALIS, BOST-ADS AB POSEIDON, CACTUS RAIL AB, CASINO COSMOPOL, CEJN AB, CELLBES AB, CENTRUM PILE AB, CLAESSIONS TRÄTJÄRA AB, DIGITAL KOMMUNIKATION, DINA FÖRSÄKRINGAR GÖTEBORG, ELEKTROKYL ENERGITEKNIK AB, ERNSTRÖMGRUPPEN AB, EUROMEKANIK AB, FILMPOINT COMMUNICATION AB, FLÖDESOPTIMERING FOAB SVERIGE AB, FOLKETS HUS I GÖTEBORG, FOODIT, FRACHT SWEDEN AB, FYRSTADS FLYGPLATS AB, GASIQ AB, GLC, GÖTEBORGS LASTBILCENTRAL, GREENCARRIER LINER AGENCY SWEDEN AB, GULLMARSSTRAND HOTELL KONFERENS, GUSTAF FAGERBERG, GÜHRING SWEDEN AB, HEDENSKOGS ÅKERI AB, HJORTVIKEN KONFERENS, HÄLSÖFISK PRODUKTION, HÖGSTADIESKOLA I MARIESTAD, INVESTIS SWEDEN AB, JENSEN SWEDEN AB, JJ GRUPPEN, KAHLS, KARLANDERS, KEY RELOCATION CENTER AB, KONTORSUTRUSTNING I BORÅS AB, KREIVI COACHING AB, KUNGAJAKTMUSEET ÄLGENS BERG, LANTMÄNNEN ASPEN AB, LERUM ENERGI AB, LERÖY SMÖGEN SEAFOOD, LIDKÖPINGS MEKANISKA VERKSTADS AB, MALMSTOLEN PRODUKTION AB, MAY PROJECT SUPPORT AB, MÜLLER MEKANISKA AB, MÖLN-DALS PARKERINGS AB, NOLATO PLASTTEKNIK, NORCONSULT FÄLTGEOTEKNIK AB, NORDISK RÖRMÄRKNING AB, NPS SERVICE AB, NUDIE JEANS, PARKER HANNIFIN MANUFACTURING SWEDEN AB, PERMANOVA LASERSYSTEM AB, PERSPECTIVE COMMUNICATION AB, PIDAB AB, PIPELIFE SVERIGE AB, POLE & POSITION TECHNOLOGY AB, PROVEKTOR, RADISSON BLU, ROBERT DICKSONS STIFTELSE, ROTAGE AB, ROTPARTNER, RUAG SPACE AB, SAAB AB AFFÄRSOMRÅDE SURVEILLANCE, SBL DATA AB, SIA GLASS, SKF, SÖDRA CELL VÄRÖ, TAPPERS STÅL METALLER, THÖRNSTRÖMS KÖK, THÖRNSTRÖMS EVENT, TILLT, TOOLTEC AB, TRIPNET AB, TSA TANKER SHIPPING AB, ULINCO VULCTECH AB, VARBERG ENERGI, VARBERGS FASTIGHETS AB, VELCO WEST AB, WIKSTRÖM INSTALLATIONSKONSULT AB, VITROLIFE, YTTERBYGG